

# Jaarverslag 2024 - VNG Fonds voor Noodhulp, Wederopbouw en Vredesbevordering

Het afgelopen jaar was opnieuw een belangrijk jaar voor het VNG Fonds voor Noodhulp, Wederopbouw en Vredesbevordering. Na de inval van Rusland in Oekraïne in februari 2022, de aardbeving in Turkije en Syrië in februari 2023, en de aardbeving in Marokko in september 2023 hebben Nederlandse gemeenten uit solidariteit genereus gedoneerd aan het VNG Fonds. In 2024 zijn deze donaties volop ingezet om de getroffen gebieden te ondersteunen met noodhulp en bij de gemeentelijke wederopbouw. Hieronder volgt een korte toelichting op de behaalde resultaten van de wederopbouwprojecten in Oekraïne, Turkije en Marokko, evenals de voortgang van de UCLG Peace Prize.

## Oekraïne

Sinds de inval van Rusland in Oekraïne in februari 2022 hebben Nederlandse gemeenten op verschillende manieren steun geboden aan getroffen gebieden, onder andere via het VNG Fonds. Tot op heden is er €151.000 aan donaties ontvangen. Deze middelen zijn ingezet voor:

- Cofinanciering van wederopbouwprojecten van VNG International
- Financiële steun aan de zusterorganisatie Association of Ukrainian Cities (AUC)
- Samenwerking met vrijwilligersorganisaties, zoals Brandweer zonder Grenzen

### **Cofinanciering van wederopbouwprojecten van VNG International**

VNG International biedt technische assistentie aan Oekraïense gemeenten via onder meer het SDLG-project (Sustainable Development through Improved Local Governance), dat zich richt op het versterken van lokaal bestuur, risicobeperking en economische ontwikkeling. Het project loopt van oktober 2022 tot eind 2025. Vanuit het VNG Fonds is €70.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van projecten in 15 gemeenten in de tweede helft van 2025.

### **Financiële steun aan de Association of Ukrainian Cities (AUC)**

In maart 2022 vroeg AUC om financiële steun, wat werd toegekend. In 2024 is een resterend bedrag van €22.384 gebruikt voor de aanschaf van een bus voor de zwaar getroffen stad Vorozhba (regio Sumy), dicht bij de Russische grens. De bus wordt ingezet voor evacuaties en humanitaire hulp.

### **Samenwerking met vrijwilligersorganisaties**

In oktober 2024 voerde Brandweer zonder Grenzen een tweede missie uit naar Oekraïne. Daarbij schonk de stichting brandweer- en medisch materiaal aan gemeenten die deelnemen aan SDLG fase 2. Na goedkeuring van het VNG Fonds-bestuur op 22 november 2024 is 50% van de kosten (€18.000) van deze missie vergoed.

## Turkije

Sinds de aardbeving op 6 februari 2023 hebben 16 Nederlandse gemeenten samen € 631.347 gedoneerd aan het VNG Fonds. Met deze middelen, aangevuld met financiering van GIRO555, ondersteunt VNG International vier Turkse gemeenten via twee projecten:

### Project 1: Ondersteuning aan Kahramanmaraş, Osmaniye en Seyhan

- **Mobiele medische bus (MediVan):** In Hatay werd met € 104.000 van het VNG Fonds een volledig uitgeruste mobiele kliniek gerealiseerd, beheerd door *Médecins du Monde - Türkiye* (Artsen van de Wereld - Türkiye). De bus biedt onder meer eerstelijns- en reproductieve gezondheidszorg aan ontheemden.
- **Studiebezoek aan Nederland:** Een delegatie van ambtenaren en bestuurders uit de drie gemeenten nam deel aan een training in rampenbestendige stedelijke planning. Dit werd gefinancierd met € 62.113,27 uit het VNG Fonds en sloot aan op eerdere trainingen in Turkije, gefinancierd door GIRO555.
- **Projectmanagement en reiskosten:** Het VNG Fonds droeg bij aan kosten voor projectmanagement en organisatie van activiteiten.

### Project 2: Gemeenschapscentrum in Samandağ

- Het VNG Fonds levert een bijdrage van minstens € 100.000 aan de bouw van een gemeenschapscentrum in Hatay (Samandağ), in samenwerking met de gemeente Amsterdam. GIRO555 draagt ten minste € 475.000 bij aan dit project. Dit gemeenschapscentrum wordt in 2025 opgeleverd.

## Marokko

In september 2023 werd Marokko getroffen door een zware aardbeving. Nederlandse gemeenten toonden veel betrokkenheid en tot en met 2024 hebben 39 gemeenten een donatie gedaan aan het VNG Fonds voor Noodhulp, Wederopbouw en Vredesbevordering.

De gemeentelijke bijdragen worden op twee manieren gebruikt. Het grootste deel gaat naar het wederopbouwproject AVERDHA, dat wordt uitgevoerd door VNG International in samenwerking met de Marokkaanse Vereniging van Voorzitters van Gemeenteraden (AMPCC). Het wederopbouwproject is gestart op 1 oktober 2023 voor een periode van drie jaar met een budget van EUR 4.127.565. Een ander deel, ter waarde van EUR 805.513 (20% van het totale budget), is bestemd voor noodhulp via het Marokkaanse Rode Kruis (MRC).

Direct na de aardbeving in september 2023 startte de Marokkaanse Rode Halve Maan (MRC) met het verlenen van noodhulp. Dit omvatte zoek- en reddingsoperaties, het bieden van eerste hulp en het uitdelen van basishulpgoederen.

Enkele maanden later ging de organisatie over naar de herstel- en wederopbouwfase. In 2024 leverde de MRC essentiële goederen, zoals hygiënekits, maandverband, dekens, jerrycans en tijdelijke

onderkomens. Ook werd toegang tot schoon drinkwater gerealiseerd, sanitaire voorzieningen geplaatst in tentenkampen, hygiënevoorlichting gegeven en psychosociale steun verleend.

Deze activiteiten zijn bekostigd met gemeentelijke donaties aan het VNG Fonds. Aan het eind van 2024 was 89% van het voor de MRC gereserveerde budget besteed.

In het kader van het AVERDHA-wederopbouwproject, uitgevoerd door VNG International, zijn in 2024 verschillende activiteiten gerealiseerd in de vier betrokken gemeenten (Asni, Aghbar, Talat N'Yaaqoub en Ighil) in de provincie Al Haouz. De uitgevoerde werkzaamheden dragen bij aan het herstel van lokale voorzieningen, de versterking van gemeentelijke capaciteit en het stimuleren van sociaal-economisch herstel.

De volgende resultaten zijn behaald:

- Uitvoering van identificatie- en haalbaarheidsstudies voor de wederopbouw van de gemeentehuizen in Ighil en Talat N'Yaaqoub, evenals andere lokale infrastructuur, waaronder een markt.
- Participatief onderzoek met de lokale bevolking ter inventarisatie van behoeften met betrekking tot gemeenschappelijke voorzieningen, zoals broodovens en hammans.
- Voorbereiding van activiteiten in de medina van Marrakesh, waaronder:
  - Vergroening van dakterrassen (als onderdeel van klimaatadaptatie en rampenpreventie),
  - Capaciteitsversterking van vrouwelijke raadsleden,
  - Onderhoudswerkzaamheden aan historische stadsmuren.
- Inventarisatie en analyse van lokale (formele en informele) structuren, zoals coöperaties en maatschappelijke organisaties, met speciale aandacht voor jongeren en vrouwen.
- Analyse van gemeentelijke ontwikkelingsplannen en het opstellen van herstelplannen voor twee van de vier betrokken gemeenten.
- Organisatie van trainingen:
  - 45 metselaars zijn opgeleid in ecologische constructiemethoden;
  - 18 gemeentelijke technische medewerkers zijn getraind in aardbevingsbestendige ecobouwtechnieken.

Aan het eind van 2024 was 26% van het voor het wederopbouwproject beschikbare budget besteed.

## UCLG Peace Prize

Dankzij steun van het VNG Fonds heeft de UCLG Peace Prize in 2024 belangrijke stappen kunnen zetten in het versterken van de rol van lokale overheden in vredesopbouw. De bijdrage maakte onder meer de organisatie mogelijk van de derde editie van de *UCLG Municipal Peace Talks*, die op 8 oktober

2024 plaatsvond in het World Forum in Den Haag. Deze bijeenkomst, georganiseerd in samenwerking met de gemeente Den Haag en de VNG, bracht beleidsmakers, burgemeesters en vredesexperts van over de hele wereld samen om kennis en praktijkervaring te delen rond lokale oplossingen voor conflict en sociale spanningen. Daarnaast werd met steun van het VNG Fonds een workshop georganiseerd door het secretariaat van de UCLG Peace Prize, samen met THALG, waarin verschillende finalisten hun ervaringen deelden. Zo presenteerde de stad Recife (Brazilië) hoe zij gemeenschapscentra inzet voor het bevorderen van vrede en sociale cohesie.

De bijdrage van het VNG Fonds ondersteunde ook de inzet van burgemeester Jan van Zanen als ambassadeur van de internationale vrede-agenda binnen UCLG. In deze rol bereidde hij zich, mede namens Nederlandse gemeenten, voor op de officiële lancering van de volgende editie van de UCLG Peace Prize in 2025 in Montevideo.

De Peace Talks stonden in het teken van de centrale boodschap dat vrede vaak lokaal begint. Tijdens het evenement werd ook het *The Hague Charter for Municipal Peace* gepresenteerd: een conceptdocument dat steden ondersteunt in hun inzet voor conflictpreventie, inclusieve samenlevingen en samenwerking in lijn met mondiale kaders zoals de SDG's.

De ondersteuning door het VNG Fonds heeft zo direct bijgedragen aan internationale zichtbaarheid van het lokale vredeswerk, versterkte samenwerking tussen gemeenten wereldwijd, en het delen van goede praktijken binnen het UCLG-netwerk.